

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Praha 1, Národní třída 16, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2014, č. j. 6 A 268/2011 - 95,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1.] Žalobou podanou u Krajského soudu v Brně (později postoupenou Městskému soudu v Praze jako místně příslušnému soudu) se žalobce domáhal (po změně žaloby dne 14. 1. 2011) přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 25. 11. 2010, č. j. 2605, 2718/10, kterým bylo rozhodnuto o zrušení určení advokáta k poskytnutí právní služby podle § 18 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.

[2.] Žalobce v reakci na výzvu městského soudu k zaplacení soudního poplatku požádal o osvobození od soudních poplatků, které mu bylo s ohledem na jeho majetkové poměry přiznáno. Později však bylo osvobození od soudních poplatků žalobci odňato, přičemž oprávněnost tohoto odnětí potvrdil též Nejvyšší správní soud (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013, č. j. 2 As 97/2013 - 11; veškerá judikatura zdejšího soudu dostupná z: www.nssoud.cz). Městský soud proto žalobce vyzval usnesením ze dne 19. 12. 2013 k zaplacení soudního poplatku za podání žaloby. Žalobce na uvedenou výzvu zareagoval podáním ze dne 11. 1. 2014, v němž požádal o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku o několik měsíců, jelikož mu jeho sociální poměry neumožňují úhradu poplatku najednou a během krátké doby.

[3.] Uvedenou žádost městský soud odmítl samostatně posoudit, nýbrž přímo rozhodl o zastavení řízení. Poukázal přitom na fakt, že žalobce podobné návrhy podává opakovaně a soud opakovaně a důsledně jeho návrhům nevyhovuje. Dle městského soudu je zřejmé, že žádost žalobce není míněna vážně a jejím jediným cílem je protahovat soudní řízení. Městský soud tedy vzhledem k tomu, že žalobce soudní poplatek ani přes výzvu nezaplatil, řízení o žalobě zastavil podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) ve spojení s § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4.] Žalobce (stěžovatel) napadl usnesení městského soudu o zastavení řízení kasační stížností, v níž označil několik pochybení městského soudu i Nejvyššího správního soudu (týkajících se i předchozích rozhodnutí), jež jsou dle jeho názoru důvodem pro zrušení nyní napadeného usnesení. Stěžovatel jej napadá z důvodu libovůle soudu, když vytýká, že soudcovská lhůta musí být přiměřená a odůvodněná, a pokud tomu tak není (což je dle názoru stěžovatele jeho případ), může požádat o její prodloužení. Odmítá také osočování soudu z nedůvodného prodlužování soudního řízení, poněvadž pouze využívá všech zákonných prostředků k dobrání se spravedlnosti. Dle jeho názoru tak soud svým rozhodnutím zakazuje navrhovateli domáhat se soudní ochrany. Stěžovatel usnesení městského soudu dále napadá mnoha, povětšinou ne zcela srozumitelnými, námitkami, které se ale nedotýkají problematiky řešené v napadeném usnesení.

[5.] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[6.] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze, vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[7.] Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval splněním podmínek řízení o kasační stížnosti. Kasační stížnost je podle § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přípustná. Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody konstatoval, že napadené rozhodnutí přezkoumá z kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., ačkoli sám stěžovatel své námitky nepodřazuje pod žádný ze zákonem stanovených důvodů. Nejvyšší správní soud dle své konstantní judikatury nicméně vychází z toho, že *„pokud ze znění kasační stížnosti vyplývají důvody seznamitelné a podřaditelné pod zákonné kasační důvody, není rozhodující, že stěžovatel své důvody nepodřadí jednotlivým zákonným ustanovením, či tak učiní nepřesně.“* (rozsudek ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud neshledal vady, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[8.] Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Osvobození od soudních poplatků i právo na bezplatné zastoupení se váže k posouzení poměrů konkrétního žadatele. Nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků přitom vylučuje i právo na bezplatné zastoupení (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí (usnesení), jímž bylo zastaveno řízení pro nezaplacení soudního poplatku, a to poté, co účastník řízení požádal o osvobození od soudního poplatku, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77). Kasační stížnost lze tedy i při absenci těchto podmínek projednat a jedná se rovněž o kasační stížnost přípustnou. Nejvyšší správní soud se však zabýval pouze těmi kasačními námitkami, které směřují proti žalobou napadenému usnesení. Námitky, které se netýkají důvodů zastavení řízení, nelze podřadit pod důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., což znamená, že se jedná o námitky nepřipustné (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

pokračování

V této souvislosti Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že se především nebude zabývat námitkami, které se týkají neosvobození stěžovatele od soudních poplatků, neboť ty posuzoval již v řízení pod sp. zn. 2 As 97/2013.

[9.] Právní úprava zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku je obsažena v § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, dle kterého „*nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.*“ Soud tedy může řízení zastavit tehdy, pokud žalobce nezaplatil soudní poplatek i přesto, že byl před zastavením řízení k jeho zaplacení soudem vyzván. Obě tyto podmínky však byly v případě stěžovatele splněny.

[10.] Jak vyplývá ze soudního spisu, soud takto skutečně vyzval k zaplacení soudního poplatku (viz usnesení ze dne 19. 12. 2013) ve lhůtě 10 dnů. Stěžovatel pak nemá pravdu, že soudem stanovená lhůta deseti dnů k zaplacení soudního poplatku je v jeho případě příliš krátká. Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, byly za příliš krátké označovány jediné lhůty výrazně kratší (např. rozsudek ze dne 10. 4. 2008, č. j. 2 Afs 44/2007 – 73). Je také třeba zdůraznit, že se jedná o lhůtu dodatečnou – náhradní, neboť poplatek za žalobu byl splatný dnem jejího podání. Pokud stěžovatel poplatek při podání žaloby neuhradil, byl soud povinen vyzvat ho ke splnění této povinnosti v náhradní lhůtě; v jejím rámci má účastník řízení ještě možnost napravit své opomenutí a dodatečně soudní poplatek zaplatit. Navíc stěžovatel měl v daném případě i po výzvě městského soudu více než měsíc k zaplacení soudního poplatku za žalobu, neboť výzvu převzal dne 6. 1. 2014 a usnesení o zastavení řízení mu bylo doručeno až dne 10. 2. 2014. Zaplatit soudní poplatek přitom stěžovatel mohl ve smyslu § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích do doby, než příslušné usnesení nabylo právní moci, což v případě stěžovatele bylo právě dne 10. 2. 2014. Jak vyplývá z judikatury zdejšího soudu, je posledním dnem, kdy je účastník řízení oprávněn právně relevantním způsobem zaplatit soudní poplatek, den doručení usnesení o zastavení řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 5 Afs 112/2006 – 41, publikovaný pod č. 1218/2007 Sb. NSS či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 – 172, publikovaný pod č. 2328/2011 Sb. NSS).

[11.] Na tom nemění nic ani skutečnost, že stěžovatel o sobě tvrdí, že nemá dostatek prostředků. O jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků městský soud, jak již bylo řečeno, pravomocně rozhodl a kasační stížnost stěžovatele proti tomuto rozhodnutí Nejvyšší správní soud výše zmiňovaným rozsudkem zamítl. Z kasační stížnosti přitom nevyplývá, že by jiná lhůta pro zaplacení soudního poplatku mohla něco změnit na stěžovatelově schopnosti soudní poplatek zaplatit. Nelze se tedy se stěžovatelem ztotožnit, že by poskytnutá lhůta byla příliš krátká, ani že by městský soud zastavil řízení o stěžovatelově žalobě předčasně.

[12.] Stěžovatel rovněž namítal, že městský soud nesprávně dospěl k závěru, že stěžovatel zneužívá svých procesních práv. V tomto směru Nejvyšší správní soud připomíná, že opakovaně vyhodnotil okolnosti, za nichž stěžovatel uplatňuje u soudů svá podání, jako projev svévolného a účelového uplatňování (zneužití) práva (viz např. rozsudek ze dne 8. 3. 2012, č. j. 2 As 45/2012 – 11). Stěžovatel svá práva uplatňuje převážně zjevně šikanózním způsobem a nesoudí se veden snahou o meritorní řešení sporu, nýbrž pro samotné vedení sporu (viz např. rozsudek ze dne 7. 6. 2012, č. j. 2 As 82/2012 – 13).

[13.] V evidenci zdejšího soudu bylo vedeno ke dni podání kasační stížnosti více než 1 000 spisů, v nichž žalobce vystupuje v pozici stěžovatele, resp. návrhatele a v nichž brojí převážně proti rozhodnutím městského soudu a Krajského soudu v Českých Budějovicích. Lze proto usuzovat, že tyto soudy jsou obdobně jako zdejší soud zahlceny desítkami až stovkami

podání, stížností a žalob stěžovatele. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede na různých stupních správního soudnictví takové množství sporů, pochopitelně sama o sobě neznamená, že by jeho žádostem a podáním nemělo být vyhověno. Spory vedené stěžovatelem však vykazují znaky sériovosti a stereotypnosti, v jeho podáních se neustále vyskytují obdobné či zcela identické argumenty, se kterými se soudy již opakovaně vypořádaly.

[14.] Znaky zneužívání práva zdejší soud vymezil např. v rozsudku ze dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004 – 48, publikovaném pod č. 869/2006 Sb. NSS. Zneužitím práva se rozumí „*situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takového chování, jimž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené*“. K zákazu zneužití práva se vyjádřil také rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, podle něhož zákaz zneužití práva představuje pravidlo českého vnitrostátního práva, včetně práva veřejného, které vyplývá z povahy České republiky jako materiálního právního státu založeného na určitých vůdčích hodnotách, ke kterým vedle úcty ke svobodě jednotlivce a ochraně lidské důstojnosti patří mimo jiné i úcta k harmonickému sociálnímu řádu tvořenému právem a odepření ochrany jednání, které práva vědomě a záměrně využívá v rozporu s jeho smyslem a účelem. Zákaz zneužití práva je v jistém smyslu ultima ratio, a proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastního právního řádu, s nimiž se může střetnout (usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 – 74, publikované pod č. 2099/2010 Sb. NSS).

[15.] Takto lze konstatovat, že stěžovatel obecně zneužívá práva na soudní ochranu, je veden snahou vést spor pro spor, nikoliv zájmem o řešení reálně existujících sporů. Podstatná je pak skutečnost, že toto zneužití bylo patrné i v řízení před městským soudem, přičemž důvody pro tento závěr zdejší soud blíže rozvedl v již zmíněném rozsudku ze dne 27. 11. 2013, č. j. 2 As 97/2013 - 11, na který v tomto směru v podrobnostech odkazuje.

[16.] Z výše uvedených důvodů tedy dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadené usnesení Městského soudu v Praze netrpí nezákonností ani jinou namítanou vadou, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[17.] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalované žádné náklady s tímto řízením nad rámec běžné činnosti nevznikly, takže jí Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2014

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu